

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

romania2019.eu

DIRECȚIA AGENT GUVERNAMENTAL

L1/32565 R/ AG /1

17 aprilie 2019

Referitor Dosar nr. 642E/2019

Stimate Domnule Președinte Valer Dorneanu,

Am onoarea de a mă adresa domniei voastre prin prezentul:

AMICUS CURIAE

privind cererea de soluționare a unui conflict juridic de natură constituțională ce formează obiectul dosarului nr. 642E/2019, având ca obiect sesizarea Curții Constituționale formulată de reprezentantul legal al Camerei Deputaților cu privire la existența unui conflict juridic de natură constituțională generat de Înalta Curte de Casație și Justiție *ce constă în refuzul celei urmă autorități de a aplica o lege adoptată de Parlament* și substituirea, în acest mod, autorității legiuitoare prin neconstituirea, în cadrul Secției Penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, de completuri de judecată specializate pentru judecarea în prima instanță a infracțiunilor de corupție și a infracțiunilor asimilate, prevăzute de Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și a infracțiunilor asimilate, de la data modificării art. 29 alin. 1) din Legea nr. 161/2003, privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și până în prezent,

**Domnului Valer Dorneanu
Președinte
Curtea Constituțională a României**

Fax (40-21) 414.21.18

mae@ccr.ro

Aleea Alexandru nr.31, Sector 1
011822 București, România
Tel.: +4 021 431
1347 Fax:+4 021 319 2229
Email: viorel.mocanu@mae.ro daga@mae.ro
Web: www.mae.ro

Nesecret

prin care facem în mod expres următoarele precizări:

Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în virtutea atribuțiilor legale prevăzute de disp. art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 94/1999, în considerarea misiunii sale de a apăra interesele Statului Român în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, deziderat în atingerea căruia este obligat să uzeze de toate pârghiile legale și instituționale pe plan intern în vederea prevenirii unor eventuale soluții de condamnare, înțelege să formuleze prezentul punct de vedere cu privire la conflictul juridic natură constituțională mai sus menționat cu rugămintea respectuoasă de a fi avut în vedere la momentul soluționării.

Astfel, dat fiind impactul major al chestiunii analizate asupra litigiilor potențiale în care Statul Român, în materia dedusă judecării în cadrul contenciosului constituțional, ar putea avea calitatea de pârât în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (potrivit informațiilor conferite de reprezentantul Înaltei Curți de Casație și Justiție, un număr de aproximativ 170 de hotărâri) apreciem că exprimarea unui punct de vedere este imperativ necesară, făcând parte din categoria diligențelor stabilite de legiuitorul național în sarcina Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului în vederea asigurării respectării Convenției pe care România a ratificat-o prin Legea cu nr. 30/1994.

Totodată, Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului cunoaște și subliniază faptul că, din punct de vedere procedural, nu are calitatea de intervenient (parte) în acest contencios constituțional, prin urmare, **formulează și vă înaintează spre analiză prezentul *amicus curiae*, instituție juridică distinctă de cea a intervenției și care este recunoscută de instanțele din sistemul de drept de tip *common law*, inclusiv de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.**

Prin *amicus curiae* se permite persoanelor calificate într-un anumit domeniu să participe la procedură, observațiile fiind de natură să sprijine soluționarea corectă a cauzei, în acest sens fiind chiar jurisprudența constantă a Curții Constituționale a României în materia admisibilității memoriilor / observațiilor / punctelor de vedere formulate sub forma de *amicus curiae* și examinării acestora alături de cererile părților cauzei; în consecință, nu vom mai face trimiteri la propria jurisprudență a Curții, de natură a conferi un caracter redundant referințelor noastre.

Sub aspectul admisibilității cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională formulată de reprezentantul legal al Camerei Deputaților

Cererea formulată de vicepreședintele Camerei Deputaților, domnul deputat Florin Iordache, în calitate de persoană căreia i-au fost delegate, în perioada 16-24 martie 2019, toate atribuțiile ce reveneau Președintelui Camerei Deputaților, așa cum rezultă din Decizia nr. 2 din 16 martie 2019 publicată în Monitorul Oficial nr. 212 din 18 martie 2019 este admisibilă având în vedere argumentele pe care le vom dezvolta în continuare.

În conformitate cu disp. art. 146 lit. e) din Constituția României, Președintele Camerei Deputaților are prerogativă instituțională de a sesiza Curtea Constituțională a României. Corelativ, aceasta prerogativă este prevăzută de dispozițiile art. 34 lit. e) din Regulamentul Camerei Deputaților. Subsecvent, în conformitate cu dispozițiile art. 35 alin. 1) din Regulament, Vicepreședinții îndeplinesc toate atribuțiile încredințate de Președintele Camerei Deputaților, fără a fi realizată o departajare, ierarhizare sau excludere *de plano* a vreuneia dintre aceste atribuții. În această situație deusă judecării în contencios constituțional, sub aspectul admisibilității, nu este incident un mandat limitat, ce ar fi presupus ca în conținutul Deciziei nr. 2/2019 să fie specificate fie atribuțiile care intra sub puterea mandatului, fie cele care se exclud, ci un mandat total. În consecință, instituția delegării operează *de facto* și *de jure*, persoana mandată în acest sens, și anume Vicepreședintele Camerei Deputaților, nefiind restricționată decât de voința exprimată de mandant, Președintele Camerei Deputaților. Analizând cuprinsul Deciziei nr. 2/2019 se poate observa, așadar, că delegarea operează în favoarea Vicepreședintelui pentru toate atribuțiile legale ce reveneau Președintelui Camerei Deputaților, în perioada menționată, fără a fi stabilite limitări decizionale și de reprezentare. În consecință, acesta este obligat să-și exercite și să își asume rolul Constituțional al plenitudinii atribuțiilor ce i-au fost conferite.

În acest context este de subliniat că trebuie să fie analizată legitimitatea, respectiv admisibilitatea sesizării Curții Constituționale în raport cu identitatea Instituției / Autorității publice care declanșează activitatea contenciosului constituțional, nu în raport de identitatea persoanei fizice care reprezintă aceasta Instituție, cu drepturi depline, prin mandat acordat în acest sens.

Apreciem că Decizia Curții Constituționale nr. 538/2018 invocată de către Înalta Curte de Casație și Justiție în susținerea excepției indamisibilității prezentei cereri nu își găsește

aplicabilitatea în speța de față, invocarea ei fiind realizată în mod formal, cu unicul scop de a fi antamată o falsă problemă, pentru dezinformarea opiniei publice, dată fiind notorietatea și caracterul prezumat al înaltului nivel de calificare de care se bucură reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție. Spunem acest lucru deoarece, în realitate, considerentele acestei Decizii, demonstrează opusul tezei invocate, în sensul că delegarea de atribuții, ca instituție juridică de natură a asigura, temporar, continuitatea în activitatea operativă și decizională a unei entități publice, cu scopul de a fi evitate blocajele, este o activitate legitimă, validă și, evident, legală. Astfel, este de observat ca prin Decizia nr. 538/2018, Curtea Constituțională a respins cererea formulată de Președintele României și a constatat că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Premierul României, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, în legătură cu emiterea de către Premier a Deciziei nr. 247/2018 pentru exercitarea unor atribuții, argumentele logico-factuale și juridice avute în vedere de Curtea Constituțională demonstrând, prin analogie, admisibilitatea prezentei cereri formulate în baza mandatului conferit prin Decizia cu nr. 2/2019 ce vizează delegarea atribuțiilor:

„80. Or, în speța de față, nu se poate pune problema riscului creării unei situații de instabilitate sau întrerupere a activității guvernamentale, prin absența prim-ministrului de la coordonarea și conducerea în mod direct, a activității Guvernului pentru o perioadă de 8 zile (6—13 august 2018). Dimpotrivă, Decizia este emisă cu intenția evidentă de a asigura continuitatea în aceleași condiții a activităților specifice Guvernului, prin delegarea atribuțiilor cu caracter operativ unui viceprim-ministru. Prin urmare, nici ipoteza cuprinsă în art.107 alin.(3) fraza întâi, ultima teză — „*până la formarea noului Guvern*” — nu își găsește aplicarea în cazul de față.

81. În concluzie, Curtea constată că situația de drept și de fapt exprimată prin Decizia nr.247/2018 a prim-ministrului României nu corespunde ipotezei instituite de legiuitorul constituant la art.107 alin.(3) din Legea fundamentală, de vreme ce aceasta nu poate fi caracterizată drept o „imposibilitate de exercitare a atribuțiilor” ce configurează mandatul prim-ministrului, deoarece: a) lipsește elementul de obiectivitate, de veridicitate și de insurmontabilitate specific imposibilității de exercitare a atribuțiilor; b) competența atribuită prin actul prim-ministrului nu este una pleneră, totală (ca în cazul prim-ministrului interimar desemnat prin decret al Președintelui), ci una partajată, limitată doar la acele atribuții ale prim-ministrului privind conducerea operativă a activității Guvernului; c) elementul temporal al pretensei imposibilități este chiar și de la bun început strict determinat în decizia prim-ministrului, fiind, în mod concret, limitat

la 8 zile; d) împrejurările de fapt și de drept ce au generat emiterea Deciziei nr.247/2018 nu pot constitui ipoteze valide pentru instituirea interimatului prim-ministrului, ce are ca scop final și esențial formarea noului Guvern. Prin urmare, art.107 alin.(3) din Constituție nu poate fi incident în cauză.

82. Întrucât nu sunt întrunite condițiile art.107 alin.(3) din Legea fundamentală cu privire la starea de imposibilitate a prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile, nu poate fi reținută nici critica autorului sesizării referitoare la „omisiunea” prim-ministrului de a-și înștiința pe Președinte cu privire la imposibilitatea în care acesta se află. Așadar, prim-ministrul nu s-a aflat într-o stare de imposibilitate care să necesite încunoștințarea Președintelui în scopul inițierii procedurii pentru numirea unui prim-ministru interimar, în conformitate cu art.107 alin.(3) din Constituție.

83. De altfel, Curtea observă că Decizia nr.247/2018 se înscrie în practica guvernamentală constantă în materie care demonstrează faptul că, în decursul anilor, prim-miniștrii în funcție au procedat similar cu privire la delegarea atribuțiilor prim-ministrului privind conducerea operativă a activității Guvernului României. Astfel, în perioada decembrie 2013 — august 2017, prim-miniștrii au emis în total 7 decizii similare ca obiect cu Decizia nr.247/2018, fără a fi contestate de șeful statului, cu atât mai puțin să constituie motiv de sesizare a Curții Constituționale pentru soluționarea unei cereri de constatare a unui conflict juridic de natură constituțională.

84. Practica prezidențială în materie este de asemenea constantă, în sensul că, în perioada decembrie 1999 — ianuarie 2018 pot fi identificate 5 cazuri de decrete ale Președintelui statului pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca prim-ministru interimar, în toate aceste cazuri fiind vorba despre decrete prealabile formării unui nou Guvern, cu o singură excepție, respectiv Decretul nr.565/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.445 din 22 iunie 2015, emis ca urmare a unei scrisori a prim-ministrului în funcție adresate Președintelui, prin care informă cu privire la starea sa de sănătate, ce a constituit motiv de imposibilitate a exercitării atribuțiilor. Această situație de fapt și de drept este, însă, cu totul diferită de cea care a justificat emiterea Deciziei nr.247/2018 a prim-ministrului — contestată prin prezenta cerere.

85. În sfârșit, analizând dispozițiile constituționale și legale din 18 state din Europa, referitoare la procedura de înlocuire a prim-ministrului pe perioada absenței sale, Curtea constată că în 15 state, legislația prevede prerogativa prim-ministrului de a numi, prin act propriu, un înlocuitor pe perioada absenței/concediului sau imposibilității sale temporare de a-și exercita atribuțiile. Acesta este, de regulă, viceprim-ministrul (sau unul dintre aceștia) sau ministrul cu cea

mai mare vechime în funcție/cel mai în vârstă sau un alt ministru (Austria, Bulgaria, Cehia, Estonia, Finlanda, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia);

c) Posibilitatea creării unui blocaj instituțional

86. Dată fiind concluzia de la pct.b) al analizei de față, Curtea urmează să constate, în consecință, faptul că, nefiind incident textul constituțional pretins încălcat, respectiv art.107 alin.(3) din Constituție, nu a existat nici aptitudinea/capacitatea pretinsului conflict de a genera un blocaj instituțional. Condițiile stabilite de Curtea Constituțională pe cale jurisprudențială pentru a fi constatată existența unui conflict juridic de natură constituțională sunt subsecvente și cumulative. Constatarea încălcării unui text fundamental reprezintă condiția *sine qua non* pentru examinarea în continuare a condiției privind generarea unui blocaj instituțional. Doar întrunirea cumulativă a acestor condiții conduce la concluzia existenței unui veritabil conflict juridic de natură constituțională, în sensul acestui concept precizat în jurisprudența Curții Constituționale. Or, neexistând o încălcare a textului constituțional invocat, acesta nefiind incident, Curtea constată că nu a existat nici posibilitatea generării unui blocaj instituțional”.

Sub aspectul teminicii cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională formulată de reprezentantul legal al Camerei Deputaților

Cu privire la cererea care formează obiectul Dosarului nr. 642E/2019 aflat pe spre soluționare pe rolul Curții Constituționale, apreciem în sensul existenței unui conflict juridic de natură constituțională între Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și pe de altă parte, Parlamentul României, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție până la momentul actual nu a respectat dispozițiile legale incidente, în evoluția legislativă a acestora, pentru următoarele argumente:

a) Legiuitorul nu a investit de drept totii judecătorii Inaltei Curți de Casație și Justiție cu competența de a soluționa în prima instanță cauze de corupție.

Textul art. 29 alin. 1) din Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în varianta sa modificată prin Legea 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, prevede cu titlu imperativ constituirea completelor specializate pentru judecarea în prima instanță a infracțiunilor prevăzute de această lege, fără

ca legiuitorul să creeze o derogare expresă în raport de judecătorii din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Această dispoziție legală este în vigoare și la data prezentei, nu a fost abrogată expres sau tacit până în acest moment și, așa cum vom arăta, nici nu a căzut în desuetudine, voința legiuitorului păstrându-și caracterul imperativ și de actualitate, indiferent de succesiunea modificărilor intervenite cu privire la legislația conexasă.

În acest sens, prezintă un interes deosebit modificările operate cu privire la conținutul art. 28 alin. 5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin intermediul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2004, respectiv prin intermediul Legii nr. 601/2004 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr. 24/2004.

Suplimentar, trebuie verificat în ce măsură abrogarea dispozițiilor art. 28 alin. 5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, în forma adoptată prin Legea nr. 601/2004, prin intermediul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 27/2006, a fost de natură a reconfigura problematica completurilor specializate în judecarea infracțiunilor de corupție, în sensul înlăturării obligației legale de constituire a lor.

Apreciem că normele juridice mai sus menționate nu sunt de natură a înlătura sau imixtiona cu privire la caracterul irefragabil și necesității instituirii completurilor specializate *defipte* de legiuitor în cadrul art. 29 alin. 1) din Legea 78/2000, în varianta sa modificată prin Legea nr. 161/2003.

Analizând conținutul dispozițiilor art. 28 alin. 5) din O.U.G. 43/2002 se poate observa faptul că acestea **institute norme generale valabile de salarizare**, respectiv procente de suplimentare a indemnizațiilor de încadrare brute lunare. **Aceste norme juridice nu sunt de natură a institui competențe materiale și/sau funcționale în favoarea judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție și nici nu atribuie acestora o specializare, prin efectul legii, în judecarea cauzelor privind infracțiunile prevăzute în Legea 78/2000.** De altfel, examinând corelativ

dispozițiile art. 40 alin. 1) din Codul de procedura penală, se poate observa că în materia competenței, Înalta Curte de Casație și Justiție este preponderent investită legal să judece cauze pe fond în virtutea calității personale a celor implicați în raportul juridic penal, singura excepție stipulată fiind în materia infracțiunii de înalta trădare. Aliniatul 5) din cadrul aceluiași articol specifică în mod expres faptul că această instanță soluționează și ***alte cauze anume prevăzute de lege***. În raport de această prevedere, apreciem că legiuitorul, în măsura în care dorea să

opereze modificări în sensul instituirii unei competențe generale a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție în a soluționa fapte de corupție, ar fi fost obligat să o stipuleze, în mod direct, cu precizarea univocă a intenției sale. Or, actul de legiferare nu a fost redirecționat spre o asemenea finalitate, păstrându-și, în consecință, efectele norma juridică în vigoare, respectiv art. 29 alin. 1) din Legea 78/2000, în varianta sa modificată prin Legea nr. 161/2003.

De altfel, chiar și admitând prin absurd că o norma juridică vizând salarizarea ar putea fi convertită pe cale de interpretare extensivă în norma de competență materială vizând completurile specializate, așa cum susține în mod eronat Înalta Curte de Casație și Justiție, este de observat că această normă juridică a fost expres abrogată de legiuitor. Or, dacă această normă juridică, ce poate fi catalogată, în virtutea raționamentului de mai sus, drept norma specială, a coexistat cu norma generală care impunea înființarea completurilor specializate, rezulta ca, odata încetate prin abrogare efectele normei derogatorii, norma generală este din nou general aplicabilă și, în consecință, obligatorie și pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

Astfel, analizând perioada temporară mai sus descrisă, reiese faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a respectat dispozițiile art. 29 alin. 1) din Legea 78/2000, în varianta sa modificată prin Legea cu nr. 161/2003, de la momentul adoptării sale și până la momentul intrării în vigoare a Legii cu nr. 601/2004, respectiv de la data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 27/2006 și până în prezent, conduită de natură a creiona gravitatea majoră și amploarea conflictului constituțional dedus judecății.

Apreciem că invocarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a celor două decizii de speță pronunțate de către completele de 5 Judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum Decizia nr. 18/30.01.2014 (Dosar nr. 4321/1/2013) și Decizia nr. 233/12.12.2013 (Dosar nr. 3077/1/2011) pentru a se legitima, în esență, o conduită contrară normelor și principiilor constituționale și convenționale, nu pune în evidență decât o invocare expresă a unei culpe instituționale, aspect în raport de care este necesară intervenția Curții Constituționale în vederea restabilirii parametrilor de legalitate.

b) Cu privire la dispozițiile art. 19 alin. 3) din Legea 304/2004, astfel cum au fost introduse prin art. 215 din Legea 71/2012, în conformitate cu care: "La începutul fiecărui an, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, la propunerea președintelui sau a vicepreședintelui acesteia, poate aproba înființarea de complete specializate în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în funcție de numărul și natura cauzelor, de volumul de activitate al fiecărei

secții, precum și de specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora”, contrar celor menționate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, nu este de natură a institui o conduită generică, arbitrară, în beneficiul acestei instanțe, în sensul de a conferi caracter facultativ și de a nu respecta disp. art. 29 alin. 1) din Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în varianta sa modificată prin Legea cu nr.161/2003. În realitate, interpretând această normă juridică în corelare cu norma generală în vigoare la acel moment, care impunea obligativitatea înființării completelor specializate, reiese cu claritate faptul că elementele care țineau de aprecierea Înaltei Curți de Casație și Justiție și care trebuiau analizate se raportau, pe de o parte, la examinarea încărcăturii de dosare având ca obiect fapte de natura celor prevăzute de Legea 78/2000, aflate pe rolul instanței supreme, pe de altă parte, la necesitatea înființării unui sau mai multor completuri specializate, în funcție de volumul de dosare aflate pe rol și având ca obiect aceste fapte. Este evident că nu legiuitorul putea anticipa, la momentul edictării normei de juridice, gradul de încărcatură al instanțelor în materia infracțiunilor de corupție, acesta fiind un argument obiectiv, dar imprevizibil. Era de datoria instanțelor de judecată, inclusiv Înalta Curte de Casație și Justiție, să verifice acest element, pe baza indicatorilor statistici, și să dispună măsurile necesare în vederea asigurării înființării unui număr suficient de complete specializate. Exprimarea voinței puterii legiuitoare, în sensul obligativității înființării completelor specializate, reprezintă, însă, aspectul imperativ, general valabil la nivel de instanțe judecătorești, inclusiv Înalta Curte de Casație și Justiție, de la care era prohibiția să se deroga.

c) În ceea ce privește legătura indisolubilă între problematica supusă atenției Curții Constituționale și necesitatea identificării și adoptării la nivel național a tuturor măsurilor și remediilor în vederea respectării Convenției Europene a Drepturilor Omului, apreciem că există riscul major al condamnării Statului român de către Curte, în măsura în care sunt perpetuate anumite practici și interpretări contrare literei și spiritului legii, cu atât mai mult cu cât rezultă din informațiile oferite de reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție că numărul justițiabililor afectați de acestea este considerabil, fiind vorba de un număr de cca 170 hotărâri.

Legalitatea constituirii completelor de judecată este analizată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Curtea/CEDO) din perspectiva articolului 6 (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, care prevede, *inter alia*, că “Orice persoană are

dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege. [...]".

În hotărârea *Guðmundur Andri Ástráðsson împotriva Islandei*, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Curtea/CEDO) la data de 12 martie 2019, în care reclamantul s-a plâns de faptul că desemnarea unuia dintre judecătorii curții de apel care i-a soluționat cauza penală nu a fost conformă legislației în vigoare, Curtea a reiterat principiile care guvernează această materie. Astfel, expresia "instanță instituită de lege" reflectă principiul statului de drept, care este inerent sistemului de protecție stabilit de Convenție și de Protocoloalele sale. Curtea a statuat și în alte cauze, **o instanță care nu este constituită în conformitate cu intențiile legiuitorului nu va avea legitimitatea necesară într-o societate democratică pentru a soluționa dispute legale¹. Legalitatea unui tribunal se referă nu numai la modul de constituire, organizare și funcționare a instanței, ci și la compunerea completului din fiecare cauză².**

"Legea", în sensul articolului 6 (1) din Convenție, cuprinde legislația care prevede modul de înființare și competența organelor judiciare, precum și orice altă dispoziție din dreptul intern care, dacă este încălcată, ar face ca participarea unuia sau mai multor judecători la examinarea unui caz să fie nelegală³. În plus, noțiunea de "instituită" prevăzută de art. 6 (1) din Convenție presupune, prin natura sa, procesul de numire a judecătorilor din cadrul sistemului judiciar național, care trebuie, conform principiului statului de drept, să fie conform normelor interne în vigoare la momentul de referință.

Mai mult decât atât, conform jurisprudenței constante a Curții, obiectivul principiului instanțelor instituite de lege este acela de a se asigura că organizarea judiciară într-o societate democratică nu este la discreția executivului, ci este stabilită prin legi emanând de la Parlament. De asemenea, organizarea sistemului judiciar nu poate fi lăsată la discreția autorităților judiciare. În acest sens, Curtea a subliniat că cerința ca o instanță să fie instituită de lege este în strânsă legătură cu celelalte două cerințe din articolul 6 (1), respectiv independența și imparțialitatea instanțelor, întrucât toate se traduc prin încrederea pe care, într-o societate democratică, o instanță trebuie să o inspire publicului⁴.

¹ A se vedea, de asemenea, hotărârea *Lavents împotriva Letoniei*, 28 noiembrie 2002.

² A se vedea decizia în cauza *Buscarini împotriva San Marino*, 4 mai 2000, hotărârea în cauza *Richert împotriva Poloniei*, 25 octombrie 2011, decizia *Iwanczuk împotriva Poloniei*, 17 noiembrie 2009.

³ A se vedea, de asemenea, hotărârile *Gorguiladzé împotriva Georgiei*, 20 octombrie 2009 și *Pandjikidzé and Others împotriva Georgiei*, 27 octombrie 2009.

⁴ A se vedea și hotărârea Marii Camere a Curții în cauza *Morice împotriva Franței*, 23 aprilie 2015.

În principiu, încălcarea cerinței instituirii instanței prin lege, ca de altfel și a celor privind independența și imparțialitatea instanței, conduce la încălcarea articolului 6 (1) și vătămarea gravă a dreptului la un proces echitabil.

Cu toate acestea, ținând cont de principiul statuat de Curte cu privire la faptul că instanțele naționale sunt principalele în măsură să interpreteze dreptul intern, concluziile acestora privind respectarea dispozițiilor legale interne referitoare la constituirea unei instanțe vor fi puse la îndoială de către Curte în situația în care există o încălcare flagrantă a dreptului intern⁵.

Curtea consideră că o încălcare a legislației interne în ceea ce privește stabilirea unei instanțe este flagrantă numai dacă normele încălcate sunt de natură fundamentală și sunt parte integrantă din stabilirea și funcționarea sistemului judiciar. Așadar, conceptul de “încălcare flagrantă a dreptului intern” are în vedere natura și gravitatea încălcării respective. Mai mult, în examinarea de către Curte a existenței unei încălcări flagrante, aceasta va lua în considerare dacă faptele demonstrează că încălcarea normelor legale privind numirea judecătorilor a reprezentat o nerespectare vădită și gravă a legislației aplicabile.

În speța de față, nesocotirea voinței legiuitorului și încălcarea unei norme juridice imperative aflată în vigoare este de natură a se converti într-o flagrantă încălcare a dreptului intern, aspect în raport de care vă solicităm să constatați existența unui conflict juridic de natură constituțională și să asigurați un remediu efectiv pe plan intern în acest sens.

Agentul Governmental pentru C.E.D.O.

⁵ A se vedea, *mutatis mutandis*, hotărârea Coëme și alții împotriva Belgiei, 22 iunie 2000 și hotărârea DMD Group, S. împotriva Slovaciei, 5 octombrie 2010.